

โครงการวิจัยเรื่อง	การบริหารจัดการศึกษาภายใต้แนวคิดการกระจายอำนาจ: ศึกษาเปรียบเทียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยและเกาหลีใต้” ระยะที่ 2
คณะผู้วิจัย	รองศาสตราจารย์สุรสวัสดิ์ นุ่นพยนต์ นางสาวอำพา แก้วกำกวง นายวาทัญญู ใจบริสุทธิ์

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยระยะที่ 2 นี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ของไทยและเกาหลีใต้ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สังกัด อปท. ของไทยและเกาหลีใต้ แล้วนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนท้องถิ่นไทย ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสารและการศึกษาภาคสนาม ร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างและกรณีศึกษาแบบเจาะจง เป็นโรงเรียนเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบไทยกับเกาหลีใต้ จำนวน 4 แห่ง และสถานศึกษาต้นแบบในสังกัด อปท. ไทย จำนวน 3 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วทำการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า

(1) โรงเรียนของไทยและเกาหลีใต้มีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน ดังนี้

- *การบริหารด้านวิชาการ* เกาหลีใต้มีอิสระในการปรับชั่วโมงการเรียนบางกลุ่มวิชา มีการเพิ่มวิชาปฏิบัติ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่รองรับความต้องการรายบุคคล ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ วัดผลการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ รวมถึงเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ ขณะที่ไทยได้เน้นจัดการเรียนรู้ที่เสริมทักษะชีวิต โดยเฉพาะสายอาชีพ และด้านกีฬา แต่ยังคงใช้วิธีการวัดผลการเรียนรู้แบบอิงเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนด

- *การบริหารงานบุคคล* เกาหลีใต้มีอิสระตัดสินใจภายใต้คณะกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา และมีโครงการส่งเสริมเส้นทางสายอาชีพซึ่งสามารถต่อยอดเป็นครูต้นแบบ หรือการ เลื่อนเป็นผู้บริหาร จนถึงการสนับสนุนเงินทำวิจัยและศึกษาต่อ ขณะที่ไทยบทบาทสำคัญยังอยู่ที่กองการเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเขต โรงเรียนมีหน้าที่บริหารจัดการให้เป็นไปตามความต้องการ ระเบียบ และนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง

- การบริหารงบประมาณ เกาหลีใต้มีระบบบัญชีโรงเรียนเป็นหลักประกันการจัดการด้านการเงินอย่างเป็นอิสระเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ด้านการศึกษา และมีอิสระที่จะใช้เงินที่ระดมทุนได้เอง ขณะที่ไทยอำนาจการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องด้านการเงินเป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างเต็มที่

- การบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาของเกาหลีใต้มีบทบาทเป็นอย่างมากในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาของไทยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาแบบผิวเผิน แต่ไทยมีความเข้มแข็งของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนที่จะสนับสนุนการจัดการวิชาการและงานอื่นๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ

(2) ถอดบทเรียนสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาของ อปท. ไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับอำนาจจากหน่วยงานต้นสังกัดทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้สถานศึกษามีอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีกรอบการทำงานที่ไม่ตายตัว เป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น มุ่งเน้นการบริหารจัดการแบบบูรณาการกับหน่วยงานหลายระดับและขยายเครือข่ายการทำงานอย่างกว้างขวาง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถบริหารและตัดสินใจภายใต้ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง

(3) ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระและยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา เพิ่มกิจกรรมในวิชาปฏิบัติเพื่อตอบสนองความสนใจ เจตคติ และความต้องการอันหลากหลายของผู้เรียน เพิ่มการถ่ายโอนอำนาจการบริหารงานบุคคลโดยให้สถานศึกษาสามารถคัดเลือกบุคลากรด้วยตนเองให้มีอิสระในการพัฒนาครูตามความต้องการจำเป็นรายบุคคล และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพิ่มความอิสระในการบริหารจัดการการเงินโดยให้มีระบบบัญชีของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษาโดยไม่ต้องขออนุมัติต้นสังกัด ให้สถานศึกษามีอิสระใช้งบประมาณที่จัดหาเองได้ และ อปท. ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาในสังกัดเพื่อลดภาระครูในงานธุรการ แล้วเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมอำนาจและบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและกิจการต่างๆ ของสถานศึกษา